

BARITON HANS PIETER HERMAN KREEG HOORTOESTELLEN VANWEGE OTOSCLEROSE:

‘Vreemd genoeg zing ik beter sinds ik gehoorproblemen heb’

TEKST Francine Postma | BEELD Maarten Bleumers

Bariton Hans Pieter Herman werd ruim zeven jaar geleden plotseling ernstig slechthorend aan beide oren. Dankzij geavanceerde gehoorapparaten treedt hij nog steeds op. Begin dit jaar richtte hij de stichting Fidelio op. “Ik wil laten zien dat slechthorendheid niet het einde van je muzikale carrière hoeft te betekenen.”

“**H**et begon met een verkoudheid, die meteen op mijn keel sloeg. De volgende dag had ik een concert. Een vervanger kon ik op zo’n korte termijn niet vinden, dus ging ik met lood in mijn schoenen naar mijn optreden. Tijdens het zingen sloegen plotseling mijn beide oren dicht. Mijn eigen stem hoorde ik opeens in allemaal verschillende toonhoogten. In paniek fluisterde ik tegen de pianist: ‘Ik weet niet wat me overkomt!’ Zo goed en zo kwaad als het ging, heb ik het optreden afgemaakt. Thuis ben ik meteen mijn bed ingedoken.”

Potdicht

De verkoudheid ging maar niet over. De huisarts gaf Hans Pieter een zoutoplossing om zijn slijmvliezen te laten slinken. Het hielp niet. “Mijn oren zaten nog steeds potdicht. Gelukkig kon ik vrij snel terecht bij de kno-arts van de Nederlandse Opera. Die constateerde dat mijn middenoor aan beide kanten vol zat met ontstekingen en wildgroei. Om mijn oren van binnen schoon te kunnen maken, moest hij mijn trommelvliezen doorboren en kreeg ik buisjes om de troep af te voeren. ‘Nu zal je weer snel beter gaan horen’, zei hij, maar dat was niet zo.”

Bij een volgend onderzoek bleek dat bariton Hans Pieter otosclerose had. Door de ontstekingen, maar ook door de operatie, was in korte tijd veel bindweefsel ontstaan rond

zijn gehoorbeentjes. “Een gehoortest wees uit dat ik een gehoorverlies had van 43 dB in het rechteroor en 48 dB in het linker. Op grond van die test verklaarde de arts me ‘sociaal doof’. Mijn eerste reactie was: ‘Dat kán helemaal niet! Ik ben musicus!’”

Hans Pieter Herman

Woonplaats: Amsterdam

Beroep: Opera- en concertzanger, zangleraar

Relatie: Getrouwd met opera-deskundige Ira Siff

Hoorprobleem sinds: November 2003

Hobby’s: Het werk van een zelfstandige is nooit gedaan en alle vrije tijd gaat rechtstreeks terug het vak in. Mijn interesse ligt bij mijn vak, maar mijn vak is zeker geen hobby. Ik vind het heerlijk om voor mensen te kunnen zorgen, waardoor ik mij ook op de bühne waarschijnlijk zo thuis voel. Ik geef graag en veel, wat in mijn geval zeker ook genetisch bepaald is.

Levensmotto: Blijf bij jezelf, heb lief, werk hard, heb vertrouwen, wees oprecht en onbaatzuchtig. Vreet het leven op met huid en haar, want het is geen generale repetitie!

'In de muziekwereld rust een enorm taboe op slechthorendheid. Het is de grootste nachtmerrie van elke musicus, dus wordt het doodgezwegen.'

Huiverig

De conclusie van de arts kwam hard aan bij de zanger. "Het vak van freelance zanger is sowieso al onzeker. Je moet jezelf steeds verkopen en de concurrentie is moordend. Ik was inmiddels al niet de jongste en ook niet de slankste. En nu was ik ook nog slechthorend!"

Hij wist helemaal niets van gehoorapparaten. "Eerlijk gezegd was ik er een beetje huiverig voor. Ik dacht: wie neemt een zanger met gehoorapparaten nou serieus? Toch ging ik vrij snel naar een audicien. Ik vertelde dat ik zanger was en vroeg of er misschien speciale apparaten voor musici bestonden. Hij vertelde me wat er allemaal mogelijk is met digitale apparatuur. Dat ik kon kiezen tussen een gewone stand en een muziekstand, waarin je heel veel dynamische

verschillen hoort. Mijn eerste apparaten waren vrij goed zichtbaar. De ontvanger en luidspreker zaten nog buiten het oor, zodat ze duidelijk te zien waren als ik moest optreden. Tegenwoordig is dat gelukkig niet meer zo!"

De eerste keer dat Hans Pieter weer een opera bezocht, zal hem altijd bijblijven. "Het was de 'Götterdämmerung' van Wagner. Vanaf het begin van de ouverture kon ik alleen maar huilen. Ik was zo blij

dat ik weer naar muziek kon luisteren! Ik dacht: al kan ik de rest van mijn leven alleen nog maar in het publiek zitten, dan ben ik al gelukkig."

Durven

"De eerste keer dat ik weer zong voor mijn vaste pianist, zei die tot mijn verbazing: 'Je bent veel beter gaan zingen! Je klinkt veel vrijer, intoneert beter'. Dat was natuurlijk fantastisch. Ik kon het nog, en hoe! Omdat bijna niemand in de muziekwereld wist van

'Tijdens het zingen sloegen plotseling mijn beide oren dicht. Mijn eigen stem hoorde ik opeens in allemaal verschillende toonhoogten'

'Ik heb een stichting opgericht om musici met gehoorproblemen te steunen.'

mijn gehoorproblemen, bleef ik regelmatig aanbiedingen krijgen voor concerten. Daar ging ik niet op in. Ik zei dat ik geen tijd had. Deels klopte dat, want ik had intussen ander werk gevonden. Maar ik durfde het ook nog niet aan. De gehoorapparaten werkten dan wel, maar door schade aan de gehoorzenuw had ik ook een constante piep in mijn oor. De arts vertelde me dat dat 'tinnitus' heette en dat er niets aan te doen was. Ik moest er maar mee leren leven. Intussen weet ik dat ik er vooral niet teveel op moet letten, want dan wordt het erger. Toen wist ik dat nog niet. Soms werd ik helemaal gek van die piepton in mijn oren."

Uiteindelijk koos Hans Pieter in augustus 2008 weer definitief voor een bestaan als musicus. "Ik deed auditie bij het koor van De Nederlandse Opera en werd aangenomen. Ook toen nog hield ik meestal mijn mond over mijn handicap. Ik was bang voor stigmatisering, wilde niet bekend worden als 'die dove zanger'. In de muziekwereld rust een enorm taboe op slechthorendheid. Het is de grootste nachtmerrie van elke musicus, dus wordt het doodgezwegen." In oktober 2011 doorbrak de bariton het stilzwijgen. "Ik heb een stichting opgericht om musici met gehoorproblemen te steunen.

*'Ik ben nu kwetsbaarder dan vroeger;
zonder mijn gehoorapparaten
ben ik nergens'*

Voor het eerst trad ik met mijn verhaal in de openbaarheid. Een grote stap, maar gelukkig kreeg ik uitsluitend positieve reacties. Met de Stichting Fidelio wil ik laten zien dat slechthorendheid niet het einde van je muzikale loopbaan hoeft te betekenen."

De naam Fidelio is niet toevallig gekozen. "Fidelio is de enige opera die Ludwig van Beethoven schreef. Beethoven leed aan otosclerose. Door zijn slechthorendheid gaf hij zijn carrière als pianist op en wijdde hij zich geheel aan het componeren. Op het laatst kon hij zijn eigen composities niet meer horen", legt Hans Pieter uit. Zijn eigen verhaal gaat gelukkig heel anders. "Vreemd genoeg zing ik beter sinds ik gehoorproblemen heb. Hoe dat kan, weet ik niet. Tegelijkertijd ben ik nu veel kwetsbaarder dan vroeger. Ik ben afhankelijk van mijn gehoorapparaten. Als die uitvallen, ben ik nergens."

Gouden tip:

Angst is je grootste vijand. Ik was altijd bang om niet serieus genomen te worden als bekend werd dat ik slechthorend was. Uiteindelijk heb ik er zelfs zangleerlingen bij gekregen sinds ik in de openbaarheid ben getreden met mijn gehoorprobleem. Mijn tip is om op zoek te gaan naar lotgenoten om je ervaringen te delen. Je staat er namelijk nooit alleen voor! Dat is ook het doel van Stichting Fidelio: musici met elkaar over dit onderwerp in contact te brengen. Geef niet op en veel succes!